

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/1553/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6413210619
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Snopčoková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6413210619.2

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľky I. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XXX, J. E., zastúpená Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Rybár, s.r.o., Kuzmányho 29, Košice, proti odporcovi POHOTOVOST', s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35807598, o návrhu navrhovateľky na zaplatenie sumy 310,- Eur s príslušenstvom, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 10C/122/2013-71 zo dňa 10.09.2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu z r u š u j e a vec vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd odvolaním napadnutým rozsudkom uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľke sumu 310,- Eur s 5,50% úrokom z omeškania ročne zo sumy 310,- Eur od 30.07.2013 do zaplatenia, ako aj trovy konania vo výške 479,07 Eur na účet právneho zástupcu navrhovateľky, č. účtu: XXXXXX-XXXXXXXXXX/XXXX, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia pod následkom výkonu rozhodnutia. V odôvodnení rozsudku uviedol, že pokiaľ sa navrhovateľka domáhala voči odporcovi zaplatenia sumy 310,- Eur s príslušenstvom z dôvodu, že navrhovateľka bola zo strany odporcu uvedená do omylu (predložením absolútne neplatnej zmluvy v časti úrokov a poplatkov) a uhradila sumu podľa zmluvy vo výške 660,- Eur, t. j. o 310,- Eur viac, došlo tak k bezdôvodnému obohateniu na strane odporcu. Následne v odôvodnení rozhodnutia súd citoval ustanovenia § 39, § 41, § 52, § 53, § 54 Občianskeho zákonníka, § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z., pričom uviedol, že súd na základe vykonaného dokazovania v zmysle hore citovaných zákonných ustanovení považoval uzavretú zmluvu za spotrebiteľský úver, na základe ktorej mal odporca nárok len na vrátenie ním poskytnutej istiny - pôžičky vo výške 350,- Eur bez úrokov a poplatkov. Následne citoval ust. § 451 ods. 1, 2 a § 456 Občianskeho zákonníka a v odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že mal preukázané, že odporca sa svojim konaním dopustil porušenia zmluvného záväzku, ako i zákonného záväzku v zmysle hore citovaných zákonných ustanovení, súd teda pri zistenej výške uplatneného nároku kvalifikoval návrh navrhovateľky ako dôvodný a tomuto vyhovel. Rovnako po citácii ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka súd uviedol v odôvodnení rozhodnutia, že i v časti príslušenstva považoval návrh za dôvodný. O trovách konania rozhodol okresný súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

V zákonom stanovenej lehote proti tomuto rozsudku podal odvolanie odporca. V odvolaní namietal, že súd sa dostatočne nevysporiadal s postavením navrhovateľky. Navrhovateľke nemožno priznať postavenie spotrebiteľa s prihliadnutím na skutočnosť, že navrhovateľka predmetnú zmluvu o úvere uzatvorila za účelom výkonu jej povolania, nebol preukázaný spotrebiteľský charakter zmluvy. Poukázal na rozhodnutie Slovenskej obchodnej inšpekcie sp. zn. G.. Navrhovateľka žiadnym spôsobom nepreukázala skutočnosť, že v čase podpisu zmluvy o úvere jej patrilo postavenie spotrebiteľa. Zmluva o úvere obsahuje všetky podstatné náležitosti kogentne ustanovené v § 497 Obchodného zákonníka, pričom zmluvné strany si môžu dohodnúť odchýlky od právnej úpravy v Obchodnom zákonníku, s výnimkou ustanovení § 497 a § 499. Zdôraznil absolútnu obchodno-právnu povahu zmluvy o úvere v zmysle § 261 ods. 3, písm. d) Obchodného zákonníka. Pri podpise zmluvy navrhovateľku riadne

oboznámil so všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru, pričom navrhovateľka pri podpise zmluvy prehlásila, že sa s nimi oboznámila a súhlasí s obsahom zmluvy a všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru, ktoré sú na zadnej strane zmluvy, k týmto nemá žiadne výhrady a zaväzuje sa ich dodržiavať. Všeobecné podmienky poskytnutia úveru sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o úvere. Z týchto dôvodov nie je možné zmluvu o úvere posudzovať ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle Zákona o spotrebiteľských úveroch a aj preto je odporca toho názoru, že zmluva o úvere nemusí obsahovať ani údaj o RPMN, a teda odporca má nárok nielen na vrátenie úveru, ale aj príslušného poplatku za poskytnutie úveru. Vo vzťahu k bezdôvodnému obohateniu namietal, že súd v prípade, keď o bezdôvodnom obohatení rozhodoval, mal vo svojom rozhodnutí náležite zdôvodniť, prečo považuje vzťah vzniknutý medzi účastníkmi za vzťah bezdôvodného obohatenia a pritom aj uviesť, pod ktorý z prípadov uvedených v § 451 ods. 2 a § 454 Obchodného zákonníka zahrňuje posudzovaný prípad (či ide o plnenie bez právneho dôvodu, či o plnenie z neplatnej zmluvy, či o plnenie za toho, kto podľa práva mal plniť sám a či napokon o prospech získaný z nepoctivých zdrojov). Odporca považuje za nedostatočné odôvodnenie, keď súd cituje iba § 451 OZ. Má za to, že navrhovateľka plnila na základe platne uzavretej zmluvy o úvere, táto nebola nikdy právoplatne vyhlásená za neplatnú, rovnako tak právny dôvod na plnenie z tejto zmluvy o úvere nikdy neodpadol (nedošlo k odstúpeniu od zmluvy, zrušeniu zmluvy a pod.) a majetkový prospech získal odporca z poctivých zdrojov. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, keďže v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1, písm. f) O.s.p.

Navrhovateľka v písomnom vyjadrení k odvolaniu odporcu uviedla, že vychádzajúc z podmienok uzavretej úverovej zmluvy je aj napriek účelovým tvrdeniam odporcu o tom, že peňažné prostriedky sú určené na výkon povolania, resp. podnikania, preukázateľné, že predmetná zmluva o úvere je zmluvou spotrebiteľskou, a teda má sa riadiť ustanoveniami Občianskeho zákonníka a zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Je bežnou praxou odporcu pri uzatváraní obdobných úverových zmlúv snaha označiť povinného ako podnikateľský subjekt a ak to nie je možné, účelovo zaškrtnúť políčko určujúce účel použitia finančných prostriedkov za účelom zamestnania, resp. povolania, aby došlo k vylúčeniu aplikácie právnych predpisov určených na ochranu spotrebiteľa. Spotrebiteľ absolútne nemá, ani nemôže mať vedomosť o tom, čo zaškrtnutie daného políčka znamená a spôsobuje (resp. má spôsobiť). Nemôže teda ani predpokladať ako si svoje postavenie môže zhoršiť, a preto je nevyhnutné účel použitia poskytnutých finančných prostriedkov skúmať z objektívneho hľadiska. Poukázala na rozhodnutia iných súdov, ktoré sa síce netýkajú priamo prejednávanej veci, ale preukazujú posúdenie právnych vzťahov založených obdobnými, prípadne rovnakými formulárovými zmluvami o úvere ako spotrebiteľských vzťahov. Pokiaľ odporca v odvolaní zdôraznil, že zmluva má absolútnu obchodno-právnu povahu, uviedla, že podľa ustanovení Zákona o spotrebiteľských úveroch platných a účinných v čase uzavretia zmluvy o úvere platí, že spotrebiteľským úverom sa rozumie dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme. Zmluvou o spotrebiteľskom úvere sa rozumie zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom. Veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania. Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Spotrebiteľským úverom je každý úver poskytnutý veriteľom spotrebiteľovi, pričom vzhľadom na to, že ide o tak široko koncipované ustanovenie, ktoré nabáda k aplikácii extenzívneho výkladu, je zrejmé, že pod pojem „inou právnou formou“ je jednoznačne potrebné zaradiť aj formu úverovej zmluvy. Keďže odporca v predmete podnikania má od 14.03.2001 poskytovanie úverov z vlastných zdrojov a je jednou z najväčších, ak nie najväčšou spoločnosťou pôsobiaceou na slovenskom úverovom trhu a navrhovateľka si nebrala úver za účelom zamestnania, povolania alebo podnikania, došlo uzavretím zmluvy o úvere k vzniku spotrebiteľskej zmluvy. Spotrebiteľský charakter zmluvy o úvere je okrem iného daný aj tým, že predmetná zmluva bola jednoznačne spotrebiteľskou zmluvou aj podľa ust. § 52 Občianskeho zákonníka, ako i podľa § 23a Zákona o ochrane spotrebiteľa, a to vzhľadom na to, že navrhovateľka pri uzatváraní zmluvy o úvere nekonala v rámci predmetu svojho podnikania. Tým, že navrhovateľka poukázala na účet odporcu vyššiu sumu, než na akú mal odporca nárok, vzniklo na strane odporcu bezdôvodné obohatenie z dôvodu získania majetkového prospechu bez právneho dôvodu. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu potvrdil a uplatnila si trovy právneho zastúpenia za písomné vyjadrenie k odvolaniu vo výške 33,03 Eur.

Krajský súd, ako súd odvolací, v dôsledku podaného odvolania preskúmal vec v medziach daných ust. § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 2 O.s.p. rozsudok okresného súdu v zmysle § 221 ods. 1, písm. f) O.s.p. zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Podľa § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že námietka odporcu v odvolaní, že rozsudok okresného súdu je nepreskúmateľný, je dôvodná. Odvolací súd uvádza, že z odôvodnenia rozhodnutia žiadnym spôsobom nemožno zistiť, ako sa prvostupňový súd vysporiadal s námietkami odporcu uvedenými vo vyjadrení k návrhu, pričom odporca už v priebehu prvostupňového konania namietal vznik bezdôvodného obohatenia a že zmluvu o úvere uzavretú medzi účastníkmi konania nemožno považovať za zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle Zákona o spotrebiteľských úveroch. Poukazoval na to, že účastníci uzavreli zmluvu podľa § 269 ods. 2 zákona č. 513/1991 Zb. ako nepomenovanú zmluvu a zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch sa ňu nevzťahuje. Poukazoval tiež na dojednanie účastníkov v bode 15 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, že v zmysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka sa všetky právne vzťahy medzi nimi budú spravovať Obchodným zákonníkom. Namietal, že nie je na mieste uvažovať o akejkoľvek absencii podstatných náležitostí predpísaných v ustanoveniach zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, na ktoré navrhovateľka poukazuje a neexistuje teda dôvod, na základe ktorého by mal byť poskytnutý úver bezúročne a bez poplatkov. Odvolací súd uvádza, že hoci rozsudok okresného súdu obsahuje všetky štyri časti, odvolací súd poukazuje na to, že je nepreskúmateľný. Štruktúra odôvodnenia rozsudku musí byť vždy v priamej spojitosti so základným právom na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR. Ak súd pri odôvodňovaní rozsudku nepostupuje spôsobom, ktorý záväzne určuje ust. § 157 ods. 2 O.s.p., dochádza nielen k tomu, že rozsudok je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov alebo pre ich nezrozumiteľnosť, ale aj k tomu, že základné právo na súdnu ochranu nie je naplnené reálnym obsahom. Odôvodnenie rozhodnutia účastníkom konania dovoľuje posúdiť, ako súd ich vec vyložil a aplikoval príslušné procesné predpisy, akými úvahami sa správal pri svojom rozhodovaní o veci samej. Odôvodnenie rozsudku je veľmi významnou časťou rozsudku, a to z hľadiska jeho presvedčivosti logickej konzistentnosti a preskúmateľnosti súdneho rozhodnutia. Poradie obsiahnuté v ust. § 157 ods. 2 O.s.p., to je poradie skutočností a tvrdení uvádzaných v odôvodnení súdneho rozhodnutia, je pre súd záväzné, pričom odôvodnenie rozhodnutia musí obsahovať všetky údaje v zmysle citovaného ustanovenia. Okresný súd pri vypracovávaní rozhodnutia čo sa týka jeho odôvodnenia sa dôsledne ust. § 157 ods. 2 O.s.p. neriadil a podľa neho nepostupoval. Žiadnym spôsobom neuviedol skutočnosti, ktoré považuje za preukázané a ktoré nie, nezhrnul vykonanú dôkaznú situáciu a odôvodnenie rozhodnutia neobsahuje právne posúdenie veci; pokiaľ v odôvodnení rozhodnutia citoval viaceré ustanovenia zákonov, v odôvodnení žiadnym spôsobom súd neuviedol, ako jednotlivé právne normy na daný stav aplikoval a ako ju v intenciách súdnej veci súd interpretoval. Práve z týchto dôvodov rozhodnutie okresného súdu trpí vadou nepreskúmateľnosti. Žiadnym spôsobom sa nevysporiadal ani s námietkami odporcu, že zmluva o úvere uzavretá medzi účastníkmi konania dňa 29.09.2010 nemá charakter spotrebiteľskej zmluvy, okrem toho odvolací súd poukazuje na to, že z obsahu zápisnice z pojednávania zo dňa 10.09.2014 nevyplýva, aké dokazovanie vlastne súd vo veci vykonal. Odvolací súd na záver ešte zdôrazňuje, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia rešpektujúc ust. § 157 ods. 2 O.s.p. musí obsahovať skutočnosti, ktoré boli podstatné pre rozhodnutie súdu, a to základnú myšlienkovú líniu, ktorou sa súd riadil, keď dospel k záverom uvedeným v rozhodnutí. Formulačne má byť odôvodnenie rozhodnutia dostatočne pochopiteľné pre účastníkov konania a musí byť natoľko presvedčivé, aby odôvodňovalo záver uvedený vo výrokovej časti rozhodnutia. Nevyhnutnou súčasťou takéhoto postupu súdu je povinnosť zaoberať sa tými námietkami účastníkov, ktoré sú relevantné vzhľadom na prijaté rozhodnutie súdu a uviesť argumenty, ktoré súd viedli v súvislosti s uvedenými námietkami k právnemu vyjadreniu vo výroku rozhodnutia. Napadnutý rozsudok okresného súdu takéto náležitosti nespĺňa. Vzhľadom na uvedené ani odvolací súd nemôže posúdiť, na základe akých úvah, akého zisteného skutkového stavu a právneho posúdenia veci dospel prvostupňový súd k rozhodnutiu tak, ako je toto uvedené vo výrokovej časti rozsudku prvostupňového súdu. Odvolací súd nemôže posúdiť, či prvostupňový súd postupoval správne, pretože nevie, z akých skutočností okresný súd vychádzal, akými právnymi úvahami sa riadil. Písomné

vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, ktorá skutočnosť zakladá dôvod pre zrušenie rozhodnutia v zmysle § 221 ods. 1, písm. f) O.s.p.

V ďalšom konaní prvostupňový súd vykoná dokazovanie v súlade s ust. § 129 O.s.p., vysporiada sa v odôvodnení svojho rozhodnutia so všetkými podstatnými námietkami odporcu uvedenými už v priebehu prvostupňového konania, s námietkou, že zmluvný vzťah vzniknutý medzi účastníkmi konania na základe zmluvy o úvere nemožno podriaďovať ustanoveniam zákona č. 129/2010 Z. z. a že táto zmluva nemá spotrebiteľský charakter. Následne prvostupňový súd vo veci znova rozhodne.

Odvolačný súd poukazuje na to, že odporca v konaní pred súdom prvého stupňa namietal spotrebiteľský charakter zmluvy dôvodiac okrem iného aj tým, že na základe uzavretej zmluvy o úvere poskytol odporca navrhovateľke úver na účel povolania, čo vylučuje záver o tom, že by navrhovateľka s odporcom uzatvorili zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Hoci prvostupňový súd na túto okolnosť vypočul v konaní pred súdom navrhovateľku, žiadnym spôsobom sa s takto vykonaným dokazovaním v odôvodnení svojho rozhodnutia nezaoberal, pričom sa nezaoberal ani vznesenou námietkou odporcu v tomto smere.

Okrem iného neušlo pozornosti odvolacieho súdu, že písomný dôkaz, a to zmluva o úvere (v spise na č. I. 6) je absolútne nečitateľná, teda je potrebné, aby v ďalšom konaní súdu bol predložený buď originál zmluvy alebo čitateľná fotokópia zmluvy tak, aby bolo možné náležite zistiť obsah tohto písomného dôkazu a takto čitateľným písomným dôkazom je potrebné vykonať následne v konaní pred prvostupňovým súdom aj dokazovanie v súlade s ust. § 129 O.s.p.

V zmysle § 224 ods. 3 O.s.p. o náhrade trov konania rozhodne súd prvého stupňa v novom rozhodnutí vo veci.

Rozhodnutie senát krajského súdu prijal pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.